

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VÉGYES TARTALMU HETILAP.
A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet” s a „Muraszombati dal- és zene-egylet” hivatalos közlönye.

— NEVEZÉSENYEK MINDEN VASÁRNAP. —

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatáshoz
(Grünbaum Mára) intézendők.

Feloldás szerkesztő: **OLAJOS SÁNDOR.**
Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésigéi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetési díj: 1 hasábol posztor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilatkozó posztor 25 kr.

A gyermekrok roz szokásairól.

Dr. Foote new-yorki orvos után írta: LUTHÁR PÁL, hasonzenyész.

(Folytatás.)

„Mezidabjárás” közönséges jelenség szegényebb emberek gyermekei közt városokban s minden osztályok között faluhelyeken és gyakori oka a vérbetegségeknek. Nagy városokban az utazók és követeltárok minden kigondolható szenneltél el vannak látva. Annak részenkénti leírását megmagyarázza az emberek és állatok beteges kihányása, kibővése, a legyek, férgek, patkányok és egerek holttestei, melyek még az által éltetik meg, mégis gyógyász rek és savak, melyek a gyógyszerárak és laboratorimokból kiséperlethez, szentes rongyok, melyek rothadt és bujasenyves felekéül közörsére használtak stb., miknek egyszerű érintése mérgező hatással bír. De ha — mint ez majdnem napokint megcsik — meztalabos gyermekek valami kőben megüldözve, lábujjaitkal megérik, s azokat a növény- s állati szemét és a mérgek ezen zagyvalakival érintkezésbe hozzák, ugy biztosan vérmérgezes áll be, mely egy hosszú életet át minden kigondolható betegségekét szülhet, a melyek alig gyógyíthatók. A falukban a gyermekek nem annyira a mérges kiűritések, mint inkább a mérges növényekkel érintkezésnek vannak kitéve, a melyek minden faluban tenyésznek. Sőt egy eszméletlen szék-és tartóféldőn át, hol buzát vagy zabot arattak le, oly bajt eszothat a meztalabos vérböz, mely előbb-utóbb halállal végződik. Azon kigyógyíthatlan lábsebek, melyek miatt már számtalan ember öngyilkossággal vetett véget életének, többnyire ily mérgező következményei. Mivel hová ezek következmények nem mindig mutatkoznak, gondatlan szülők azt hiszik, hogy ezen szokás mit sem árt. Ámde vérbeteg égek sokszor haszsan keletkeznek s akkor jönnék napfényre, midőn legkevésbé várjuk.

„Nem hiszem,” mondja dr. Foote „hogy Isten rendelése legyen, mikép minden gyermeknek a betegségek sorrendjén által kelljen menni, mint sok-fekéül betesszik.”

Minden gyengéd anya lélszik gondolkodni, miszerint kell, hogy gyermekét torokgyk, számtartatni, kaparolni, vörhenyét nyavalyán átessenek, s mind előbb azokon atenek annál jobb. Vájjon észszerű-e azt hinni, hogy a természetnek ily tisztítókat kelljen használni, épen úgy, mint követ szoktak tojás által keltetpített? Ha a gyermek rendelkezés neveltetek, akkor betegségre egyáltalában nincs szükség. De az igazán állati életlek, megmergezett emulorának, meztelen lábát stb. által az élet vérendszere a halál és a gyermekbetegségek folyamán változtatni! Rossz vér minden betegségek kuszája a gyermekek, mint késsz állhatot.

Egy majdnem minden esetben uralkodó roz szokás már számos sokat igero gyermeknek egészenét alásta, s ez a korasabb személyekkel való együttélés. Azok, kiknek drága barátjaik vannak, kik életük árhatlan magzatjuk feloldozásával is szerencsét megtartani, hódolhatnak e roz szokásnak: de minden szülők k, kik gyermekeik szereti s azoknak egészséges idegrendszer akar adni, melyet a világ gondjait s fáradsalmait állhatatosan legyőzni tanuljanak, arra kell ügyelni, hogy azok idegfórasait beteges vagy öreg rokonok által ki ne szorítsassanak.

Gyermekek feloldékkal óssz-hasonlító pozitív villanyos állapotban vannak. A gyors változások, melyek kis testükben véreműven, bőven szilnek minden villanyos idegért, mely azonban ép oly gyorsan ismét fel is használ-

Od hűdi návad decze.

Za dr. Foote new-yorski vrasitelom zlozoo: Luthár Pál homeopátus. (Daliánye.)

„Bonszohodba” je obcsinsko zamejnje med deczovo szirmaski ludi vu varasaj i vszej zlucero na vszejzaj ino je vlogokranti zrok krvni betegov. Vu teki varasaj sze na vilczaj v-zslehab (kandlisaj) vszaka mogucena nez-najja (sznetje) najde. Toga poszebno doliszpistivanye nam ra-toimaci betezaszo vönetanye, vöplivanye ludi i szivarce, mirva teja müh, kébrov, podgán i ma, stera szo sze z-esemeriov szpomourila, csemerno vrasztvo, kiszilina, stera szo z-vrasztviesaricz (apotejk) i vrasztviesni laboratoriomov (vrasztviesni delaviez ali küny) vöpmecisno, grde, zamá-ane czote, stera szo s e ná obcszivanye gudi i szirmno betezni ran nüzele itv., steri pruzszo dotilidnye csemernovo mous má. Ali esi szí — kak sze tou szkoro v-zakden primjti — bou-za decze, v-kalki kamen sze poteknovsá — nousze prste szkrvni, i szvoje negz z-elov zmejsavov narasz i szivarinszko szmetia ino csemere detice, teka gvšno krvna csemernozst sztopi notri, stera prejk cülega dögoga zstka vse megucene betege ná zaplediti, steri sze komaj d-iki vrasiti. Vu vszejzaj je decze nej na teliko csemernoni vömetanyi, kak dotikanyi csemerni naraszov vöposztavlena. Evese edno nezspematno dikanye prejk po sztriseiti, gde szo penszico ali ovsez poszeli, taksí beteg zná k-krvi boszeca prikapsziti, steri sze prvle ali szledi z-szmurtjov dokocena. One nozvrucene nousze rane, za volo steri je sze nezracunano ludi z-szamorsztvom vrglo konecz szvojni szstko, szo etakse csemernozst naszledi. Da sze ludi naszledi takí nezskazajico, nezskrbni sztariske tou verjejo, kaj eta návada nika nezskoni. Ali krvni betegi dosztakrát pocszazna nastájejo i te pridó na szvetlost, gda jí niti nezskamo.

„Neverjem” veli dr. Foote „kaj bi bosze zrendelivanye bilou, kaj vsza decze prejk réda betegov idli more, kak vlogodoub miszijo.” Vszaka mila mati sze vidi premlislatvi, kaj nyéna decze more meti davice, zadúni kasel, ospiznice (bobinke) i ederszo vruencsico, i kejm prvi one má, tejm bange. Jeli je rázumno tou vevati, kaj natura takse ociszavez more meti ravno tak, kak je kavo sega z-belijama doliszvedizavati? Csi sze decze redovno gorihráni, tak szo teki betegi poprjk nej potrejni. Ali po tom drasztésem zsvišusno zstísi, po teki csemernitj cvukerkoj prekpési, po ti boszoi no-gáj itv., szo ta krvna redovnost zstka na potok szmiri i detinszki betegov premet. Lagača krj vszakoni betegi ponja dekte kak gotov áldov.

Edna návada, stera szkoro vu vszakoi rodiní kraljeje, je vse vno go dozta obtebejose decze zdávje podkopala, i tou je vltupszpanyé z-sztarejsni onszobami. Oni, ki dráge priátee majo, kej zstiek bi tudí z-goriádivyanen szvoje nádusze decze radi odbrzslai, i nej tudí javno redovnost cšimiez dati szesjo, z-sterov sze ona szvetszke szkrbi i tride sztalno obladati naj vstí, morejo na tou gladiati, da sze nyene cšimiesne vretine po beteznikaj ali szlári vrodnikaj vö ne poszhsjo.

Decze z-tmi odraseniim priszpodebita je v-ednoj pozitivnoj (nevstajenoj) elektricsnoj sztávi. Ta hitra premenyavanya, stera sze vu nyeni máli telaj z-gajao, ebilno narajajo elektricsno mous cšimiez, ali stera sze rávno tak hitro pá potezca. Ali esi sze po v-küpszpaney vu dugi necsaj z-sztarejsi — i negativniim (vtajeni) personami ta ozsvivájovicsa elektricsna mous od

TÁRCZA.

Nótárius uram és Mihály gazda beszélgetése a postatakarékpénztárakról.

Mihály: Már megint valami új találták ki az urak, a melynek a melynek a vége megint csak az lesz, hogy több adót kell fizetnünk.

Notárius: Csak nem kell mindjárt oly bizalmatlanul rágyujtani! Uj nálunk, gazd'uram, de nem másutt! — Az a legszomorubb, hogy mi még tömörék dolgot újnak tekintünk, ami más országokban évtizedek óta ismeretes. S igazán megmondva, igen elvagyunk maradva a világot.

Mih. De hát mi is az a postatakarékpénztár?

Nót. A postatakarékpénztár a törvénynek azon intézkedése, melynél fogva bizonyos postahivataloknál elhelyezhetjük pénzeinket, a melyért az ország feloldás s a mely után a részeltre kamattal tartozik fizetni.

Mih. Hisz az mind szép dolog édes notárius uram, csak volna az embernek mit betennie.

Nót. Ha volna-e? Azt mondom atyafi, hogy alig találunk olyan szegény szeller embert, a ki aprókant naponta valamit meg nem takaríthatna.

Mih. Kibenben meg aki megtakarítani akar, beteheti a takarékpénztárba, sokkal okosabb.

Nót. De nem oda Buda, barátom uram! — Először is a takarékpénztár nem fogad el alább betéteket! Irtad! a szegény embernek talán többször eszébe jut, hogy jó volna valamit megtakarítani, azonban csak 80—90 krja van egyelőre, a mit takarékpénztárba betehet, ezt pedig nem fogadják el, ahelyett aztán, hogy mi hozzá gyűjtene, az a pár krajczár is elpárolog: a postatakarékpénztárnál már 5 krajczáron is el lehet kezdeni a takarékoskodást.

Mih. No ez már okosyan van; és miképen lehet az?

Nót. Csak úgy, édes barátom, hogy ha az embernek 5 kr. félre tenni való pénze van, bemegy akármelyik postahivatalba, vesz azon egy darab papírt, melyen egy 5 kros bélyegjegy van s azt előszá magának; máskor

Gospzon notáriusa i Mihály gazda zgučoványe od postinszke sparkasze.

Mihály: Gospoda szo páli nika novina najslí, stera konecz páli tou bode, ka bomo vésko díseo meli.

Nót. Ne j terbej tak hitro z-nevéljapozostjov zagsajti! Pri nász je novina, ali v-drúgi meszaj nej! — Tou je to ná j szdosztoznye, ka mi esse vnuoga dugoványe za nova stímamo, stera szo v-drúgi orszáraj pred deszetim lejti szpoznaná. Po pravicei vöpvem, mi szmo esse od szvojtó jáko nazaj ozstányeni.

Mih. Ali ka je dónok ta postinszka sparkasza?

Nót. Postinszka sparkasza je právidaldnoszti en red, pouleg steroza pri misteri postaj lehkó doli poteresno szvoje penze, za stere je orszáaj od-govoritel, i od sleri szo nam izostis duzni davati.

Mih. Drúgi méo gospzon notárius, tou je vsze lejpo delo, dabi szamo meo te eslovik kaj notri davati.

Nót. No, kabi meo? tou právim priátee, ka komáj najdemo táksega szirmoszkoga sztlara, ki bi szí vszakéden nej lehkó kaj priszpará.

Mih. Ki kaj priszpará, je nájesednje, esi sparkaszo dene.

Nót. Ne j tak priátee! — Sparkaszi sze od ednoja hravicska menyé ne vzeme notri; toni szirmoskí vesztráti na pamet pride, ka bi dobro bitou kaj priszparati, ali szamo 80—90 krajczáron má, stere bi lehkó sparkaszo polozso, ali te nyeni nevzenje notri, dokoc bi pa esse ove krajczare k-vezj szpravo, boszsz sze te misteri krajczár tudí rozkadni, — v-postiuszkoj sparkasza pa sze z-5 krajczáron lehkó zasemeno szpistivanye.

Mih. No tou je sze eszdno, ali káik je tou moguceno?

Nót. Szamo tak drúgi mo j pratit, esi te eslovik má 5 krov na vkraj djávne, ide notri na steroszt postá, káji szí eden papír, na steroza za pót krov stemplin jaszte, toga szí szkláti: drúgo post páli delo na tam, ali tam ta postjo zasoves kápi za 5 ali 10 krov eden ali dvá falata, one páli za ou papír prikáti, gda pa tak pomáti szí je sze za 50 krov stemplin kápi, de sou v-szobato na posto, tam dobi za notri devanyé edne kuige k-sunki, v-steri knjaj tá posta nyega kvitejra, ka má 50 krov na interesti. —

tatik. De ha egyúttal által hosszú éjszakák alatt koros és negatív személynélk az életét villanos erő szervezeteiktől elvették, így nemcsak elhervadnak, halaványok, erőteljes és tovább lesznek, míg hálótársuk megfelelő erősödést éreznek. Dr. Hufeland az iskolatanítók hosszú életkorának gyakori észlelését az őket naponként környező tanuló gyermekek befolyásának tulajdonítja.

Beteg anyák meghosszabbították életüket gyermekekkel való naponkénti társalkodás által. Dr. Foote azt állítja, hogy ő ismert egy asszonyt, ki gyenge tudója és ásványdórtori által kigyógyíthatlan tüdőosvadásznak vetették alá. Csemegeje csaknem éjjel nappal mellette fektült. Az anya hónapokig a sir szélén függött s kimúlását minden órában várták. Mindazáltal tovább élt, naponként ellenmondva az orvosok jóvondulésának. A gyermek azáltal mindinkább gyengült, anélkül, hogy rajta valamely betegség jelensége észrevehető lett volna. Egykori kövér kis arca beesett, míg végre csak bőre és csontjai maradtak. Végre megosztotta anyjával utolsó életszúráját s azután vele együtt ugyanazon időben meghalt. Ugyan dr. Foote állítása szerint Massachusettsben egy ember 41 napig élt két nélkül, csak kevés hideg víz és néjének befolyása által élesztve, ki naponként fogta a kezét.

Sok öreg férfi fiatal asszonyt vesz el nőül azon öntudattal, hogy az majd jó befolyást gyakorol egészségére és nem „ven boldok” az ilyenek. mint a világ gyakran tartja; míg a fiatal asszonyok nagyobb „fiatal boldok”, mint valaha feltették volna felülük. Némely életes hölgy, ki nagyon ragaszkodik életéhez, rábeszél kis gyermekeket, hogy vele járjanak, vagy kívánja azt családfejtől. Azon szülőknek, kik érik ama felalázó gyermekszerepet, melyet Isten beléjük oltott, nem kellene megengedni kideidek effle megfosztását s azokat gondosan kellene attól óvni. Nagy gondot kellene fordítani továbbá arra, hogy beteg és egészséges gyermekeket egymástól elválasztva tartssunk és külön ágyakban halássunk. Amár az együttlét az elsőnek hasznos, de mindig ártalmas az utolsóknak, ha ez néha nem is mindjárt látható. Jobb egy ép, erős gyermeket megtartani, mint annak erejét feltévezni kis testvérek közt felosztani és azt épen olyan betegessé tenni. Ha azonban egy nagy gyermekesaládban csak egy—kettő lenne beteges, úgy jó volna azokat összehozni, miután az életérő tulajomó bősége a gyengéknek javukra válhat anélkül, hogy az erőteljes tagtársaknak ártana. Itt azonban nagy gondossággal kell megfigyelni a dolgot és ha az egészséges gyermekek közt az életérő bősége nem tűnik ki, úgy azok a betegétől mind jobban-jobban elgyengülendnek. (Vége köv.)

„Segíts magadon, az Isten is megsegít!”

Mintán szorgalom és munka nem elegendő, hanem főleg takarékság szükséges arra, hogy tőke gyűjtethessék; a posta-takarékpénztárak kérdéssel kiváló nemzetgazdák, főleg Angolországban, már ez évszázad elején foglalkoztak.

Hosszas viták és érett megfontolás után az első posta-takarékpénztári intézmény 1861. é. folyamán léptetett életbe Angolországban, mely szeptember 16-án kezdte el működését 2535 postahivatal közreműködésével s 1862. é. végéig 639,216 betéttel 2,114,669 font sterling folyt be. 1884. december végéig már több mint 3 millió betetőnek 45 millió sterlinget megközelítő, azaz mintegy 560 millió frt tőkéje volt összegyűjtve.

Belgiumban az állam-takarékpénztár eszméje már az 50-es években foglalkoztatta a kormányfőfiakat s 1865. évben egy állami takarékpénztár állították fel, mely saját főkéjével bírt s ezenkívül a nemzeti bankkal szoros összeköttetésben állt, úgy hogy utóbbi igényekéi közvetítettek főleg a szorgalmat. De látva azon óriási sikert, melyet az Angol postatakarékpénztárak elérték, 1870-ben már Belgiumban is meglették bizva a postahivatalok a takarékpénztárak teendőinek közvetítésével.

Olaszországban 1875-ben, Hollandia és Franciaországban 1881-ben létesítették a posta-takarékpénztárakat.

Ausztriában 1883. jan. 12. kezdte el a posta-takarékpénztári hivatal működését s dacára a kezdet nehézségeinek, már ugyanazon év végén 353,053 betető 5,230,858 frt tőkét gyűjtött, mely eredmény a betetők számát tekintve valamennyi más államét fölülmúlja s a tőkét illetőleg pedig Angol- és Franciaország után sorakozik.

Azon fényes siker folytán, melyet a posta-takarékpénztárak mindenütt elérték, ezek nemcsak Európában lettek egymástól behozva, hanem ma már Új-Dél-Wales, Canada, Victoria, Kelet-India, Japán s Algierban is áldásdósan működnek.

Hár mindenütt a posta-takarékpénztárak létesítését hosszas viták előzték meg s azok észszerűségére nézve számos ellenvetés hozott fel, úgy, hogy ez irányban egész irodalom fejlődött ki, azok tövös működése az ellenzékét lassan teljesen elnémitja, sőt részben az intézmény buzgó pártolóiá alakítja át.

ismét dolga lévén ott, vagy arra viszi utja, vesz újra 5 vagy 10 kréjt egy vagy két darabot s azt ismét arra a papírra ragasztja; mikor aztán így aprankint már 50 kr. áru bélyegjegyét vett, akkor bemegy a marasombati postahivatalba s ott kap egy betűi könyvecskét ingyen, a melyben elismeri a postahivatalt, hogy 50 kr-ja van elhelyezve. Entán ismét folytatja 5 vagy 10 kronkint, vagy a módja van többit tesz be egyszerre. — Ebből a szempontból már az a haszna van a közönséges takarékpénztár felett, hogy míg abba legalább egy frót kell betenni egyszerre, a postatakarékpénztárban már öt kr. is elhelyezhető és míg a takarékpénztárba csak minden vasárnap és hétfőn juthatni be, addig a postahivatalba bármely napon bejuthat az ember.

Mih. Édes notárius uram, nem érdemes ilyen esekélyeségen elkezdni, soha sem lesz abból olyan összeg, aminek az ember hasznát venéti.

Nót. Nem-e? Régi mondás „aki a garast nem becsüli, a forintot nem érdemli.” Mondja csak Mihály gazda, hogy szem buza van egy határral?

Mih. Már hogy volna? egy szem buza csak egy szem buza.

Nót. Hát két szem?

Mih. Az sínes.

Nót. Hát három szem?

Mih. Az sem.

Nót. No lám! ha így tovább megyünk és mindig egy szem buzát hozzá teszünk, végre mégis csak oda jutunk, hogy egy határ buza áll előttünk, vagyis szemenkint fog az merőké — mazzakká nőni. Epen így vagyunk a pénzzel; akarmily kicsiségnek kezdjük a takarékságot, ha meg van bennünk az erős akaral krajczarainkat összegyűjteni, utóbb a krajczárokból forintok nőnek.

Mih. Így már igazsága van a notárius uram.

Nót. Moudon barátom, krajczarainkál gyűjtihet a takarékos ember egy kis vagyonkát, a melynek még az az előnye is van a takarékpénztárakban helyezett pénz felett, hogy ha például az ember valahol utazik és megszorult pénzben, felmutatja könyvecskéjét egy oly postahivatalban, a melynél postatakarékpénztár van randszerve és ott annyit, a mennyi könyvecskéjére betéve van, 25 frt erejéig azonnal ki fizetnek. (Folyt. köv.)

nyéne gingave orgainzácie vkraj vze, tak ona za máli czajt pov-ehne, obledi szlaba i toupa gráta, dokecs nyéni posztelnú tivárske prim-nejno okrecpsivane obesitjio. Dr. Hufeland to vnookrátúo váranje dugoga zsitka solszki vucsitelov tomi nyé vszákden okrozsece deczé vtekáji pripisuje.

Betezse matere poduzsao svzoy zsitek po vszákdenécsnyem obhodi znyihovon deczouv. — Dr. Foote potrdjava, kaj je on poznao edno zenszko ka sze je po svzoyi szlabi plutesaj i mineralzski (szkopalinszki) doktoraj nezvracsenoj szúcsízi plútes podgrva. Czecczajt dejte nyéno je szkoro nous-dén pri nej lezsalo. Matie je vees mejszeczov dugo na krají groba vizsila i doznava vóro szo ji szmrt eskali. Pri vszem tom je duze zsviejala, vszákden prouti gucsavsa prorokúvanyi vracsitelov. Dejte je med tem od dnéva do dnéva szlabeje gracsválo, brez toga kaj bi sze nanyem zámáene kakegáa dnéva v-pamet vztí dalou. Nyegova nigdasnya debela mala licza szo nótiszpádnola, dokecs je naszlejdyne drúgo nej osztao nanyem, kak kouzsa i kouszti. Nakonezi szí je svzoyi szleidyno iskro zsitka z-mátéroy raztálo, i potom znyouv vrét v-ednom iszom czáji vmlou. Rávno dr. Foote potrdjava nadale, kaj je v-Massachusetts — i eden mouzs 41 dnévov preszivo brez jeisztvine, li malo mrzle vodé i zsené svzoye vtekáj szta ga ozsvivávla, kaj je vszákden nyegvo rokou drzšala.

Doszta sztári mouzov szí mláde zenszke vzeze za zsene z-onim závedom, kaj do te dober vtekáj delale na nyihovo zdrávie, i nej szo tejtáksi „sztári norczi”, kak szvejt dosztkrát stima; dokecs szo te mláde zenszke véksi „mládi norczi” kak bi szí tou nigda odnyih miszlii. Nika sztarovicsna goszpá, ka sze krepko vlecse za zsitek, ha nyé vzeze malo deczo, na zvoj nej nyej szoi ali zselej tou od svzoyja drzšincseta.

Roditelje, ki ono goráidúva jousco lúbézen za svzoyi dnéva obesitjio, stera nyim je od Bouga dána, bi nej mogli tákegáa vkra-zenca deczé svzoye dopúsziti i nyou szkrblivo prouti onom varvati. Velko szkrblivost bi mogli obracsati dale na tou, da sze zdrava i betezna deczo od endrúge razloucseno drzsi i v-poszelní posztalej szpi. Csi uprav vkúphivane tim prvim na haszek jezste, ali vszígdr je na kvár tim szleidyvím, csi sze tou veszsi túdi ne da takí viditi. Bole je edno zdravo krepko dejte obdrzšati, kak nyegvo moucs med pou tuczeta betezaszti — malimi bratmi ali szesztári razdeliti i ono rávno tak betezaszto vesiniti. Ali csi bi vu ednoj velkoi rodnini deczé szamo edno ali dvejt bílt betezaszviti, tak bi dobro bílou ono v-kúpszpravití, da za pretézna obilna moucs zsitka tim szlabim na haszek nála bídi, brez toga kaj bi tim krepšim kotrizšim tivársam skouldia. Ali tou delo sze z-velkov szkrblivostjov má opaziti, i csi sze med tov zdravov deczouv obilnoszt moucsi zsitka neszkarzšte, tak de ona od te betezsne bole i bole szlaba gracsvávla. (Konecz pride.)

„Pomágaj szí, i Boug te túdi pomore.“

Da je paeselivost i delo nej zadoszta, nego je nájbole sparavnoszt potrejbna zatou, naj sze kapitalis vkúpszprávi; z-pítanyom postinszki spar-ksz szo sze vrejli narodni vértje, náimre v-Angolorszázi, zse na zsestéki szto sztinote doszta esednili.

Potoméno stútkányi i po zrejloj vöpremliszejni je ta prva postinszki sparaksze nisztváta v-1861. leti sztoupila vu zsitek v-Angolorszázi, stera je szeptembra 16-ga zacsnela svzoye delo z-2535 postem i m-konezi 1862. leta je z 639,216 notrdíjavov 2,114,669 fíntov sterlinga prislo notri, Nakonezi 1884. leta je zse 3 millió notrdíjavov blúzi 45 millió sterlinga; tou je tou: tak-edno 560 millió rainskov kapitalisa melo vkúpszpravleno.

v-Belgiumi je orszakske sparaksze niszze zse vu ete sztinote pédeszneti lejtaj zestila ravnitelszva moszé i v-1865. leti je edna orszakska sparaksza posztávléna gori, stera je vu vees meszti melja svzoye pracsnyeke i zúftogta je z-národum bankom moesvo vkúpprikapeszna bíla, tak ka szo etoga esesztníczke zavnyáváli nájbole kezoj paeselivost. Ali vidoucsi on nezmeren haszek, sterozga szo Angolszke postinszke sparaksze gori pokázale, v-1870-tom szo zse v-B-ígiumi túdi zavúpane poste z-sparaksze delavnosztí naprdjómányom.

v-Talianszkom orszázi szo 1875-tom, v-Hollandi-i i Franczaskom orszázi v-1881-vom posztávléno gori postinszke sparaksze.

v-Ausztri-i je 1883. januárius 12-ga zacsnela postinszka sparaksza svzoye delavnoszt i csi ház sze je z-zacsétká zmécsavon mogla boriti, je zse nakonezi tisztoga leta 353,053 notrdíjavov 5,230,858 rainski kapitalisa v-kúpszpravilo, stera zгодba, gledécs notrdíjavov kelkoszt, vsze drúge országe odzajaj níhá, na kapitalis gledoucs pa veszsi za Angol- i Franczaskom orszázi sztoji.

Po tom szvetlom czíli i velikom haszki, sterozga sze postinszke sparaksze vszoye-zvídéj vszákázale, szo ete nej szamo v-Európi edna za drúgou bílé gori posztávléna, nego dmez sze v-Nouvi-Pondnesyi-Wales, Canada,

Po etomtozga povnozsváta z-5 ali 10 krajczarmi, ali csi moudus má, vees notri polozsi na ednok. Z-etoga czila zse te haszek má ober ove sparaksze, ka tam to náj menyé 1 frt more na ednok notri djáti, v-postinszkoj spar-kszi pa szamo 5 kr. sze notri dá, i sparaksze szamo vszako nedelo i vszákí poudelek more notri pridti, na posto pa vszákden lehko notri ide.

Mih. Drági mou notárus, nej je vrejdu z-tak malim zasnyati, z-toga nigdrá nele tákse summe, ka bi szí lehko kaj zhuszno.

Nót. Ne?j? Indansye fabula „ki grosa ne posztuje, hrauniske je nej vrejden.” Povejte Mihál gazda, jeli edn- kúp z-ednoga zrna pesnieze sztojí?

Mih. Kak bi tou mogli biti? edno zrno pesniezo je szamo edno zrno.

Nót. Ka pa dvejt zrna?

Mih. Tou túdi nej.

Nót. Ka pa tri zrna?

Mih. Tou túdi nej.

Nót. Viste! Csi tak dale idemo i vszígdr edno zrno pesnieza k-ezőj denemo, na szlednyé tá pridemo, ka eden veliki kúp pesnieze sztojí pred nami, ali szí zryne na keble — na ezente predt. Rávno szmo tak z-penezi, csi kakéste z-malim zasnesno sparúvanye, csi vu nami prevéba ta moesna vela krajczare vkúpszprávlati, szlédí z-krajczarov hrauniski zrasztjio.

Mih. Tak zse pravice májo goszp. notárus.

Nót. Právím práczto, po krajczari szí te sparaven cselovek lehko szprávi edno mílo vrejdnoszt, stero esese tou dobrotivnoszt na ober ove sparaksze, csi na priliko te cselovek potjój i peneze potrebjúje, szebom má te knizszce, i na tákso posto notri ide, nyérove knige pogledno je i do 25 frt vódajo.

(Konecz pride)

